TRONDHEIM KOMMUNE
Eierskapsenheten

«f1»
«f3»
«f4»
N-**«f5» «f6»**

Vår saksbehandler	Vår ref.	Deres ref.	Dato
Thea Tønseth	17 /42201/663//&00/ oppgis ved alle henv.		08.01.2018

Høring - Lokal forskrift om nedgravde oljetanker, Trondheim kommune

Sammendrag
Trondheim kommune vurderer å vedta lokal forskrift om nedgravde oljetanker. Den lokale forskriften innebærer at sentral forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 1 skal gjelde for alle nedgravde oljetanker, uavhengig av størrelse, i hele Trondheim kommune.

Bakgrunn
Miljøverndepartementet (nå Klima- og miljødepartementet) vedtok den 1. juni 2004 forurensningsforskriften. Forurensningsforskriften kapittel 1 omhandler tiltak for å motvirke fare for forurensning fra nedgravde oljetanker. Med olje menes alle petroleumsprodukter med flammepunkt over 23 °C, jf. forurensningsforskriften § 1-3.

Det er en nødvendig forutsetning for at forurensningsforskriften kapittel 1 skal komme til anvendelse i kommunen at det fattes et kommunalt vedtak om kapittelets virkeområde, jf. forurensningsforskriften § 1-2. For at forurensningsforskriften kapittel 1 skal gjelde i kommunen, ønsker Trondheim kommune å vedta en lokal forskrift om nedgravde oljetanker.

Rettslig grunnlag
Utgangspunktet er at forurensningsforskriften kapittel 1 gjelder for nedgravde tanker med kapasitet til å oppbevare mer enn 3200 liter olje. Det følger videre av forurensningsforskriften § 1-2 (virkeområde) at:

"Kommunen fastsetter de nærmere grensene for bestemmelsens geografiske virkeområde.

(...)

I særlige tilfeller kan kommunen bestemme at dette kapittelet også skal gjelde for tanker med kapasitet til å oppbevare 3200 liter olje eller mindre."

I veileder TA-1480/1997 utarbeidet av SFT (nå Miljødirektoratet) er dette presisert nærmere: *"Det er en nødvendig forutsetning for at forskriften skal komme til anvendelse i kommunen at det fattes et kommunalt vedtak om virkeområde."* Dette innebærer at kommunen må fatte vedtak om hva og

Postadresse: TRONDHEIM KOMMUNE Eierskapsenheten Postboks 2300 Torgarden 7004 TRONDHEIM
Besøksadresse: Erling Skakkes gate 14
Telefon: +47 97 74 34 00
Telefaks: +47
Organisasjonsnummer: NO 942 110 464
E-postadresse: eierskap.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no/eierskap/

hvor forskriften skal gjelde, dersom den sentrale forskriftens kapittel 1 skal komme til anvendelse i kommunen.

Dersom kommunen vedtar forskriftens virkeområde i lokal forskrift, vil forurensningsforskriften kapittel 1 i sin helhet komme til anvendelse innenfor det vedtatte virkeområdet. Bestemmelsene i kapittel 1 er vedtatt sentralt og skal ikke endres eller suppleres ved lokale forskrifter eller vedtak. Forurensningsforskriften kapittel 1 inneholder plikter og krav til både tankeier og kommunen, herunder bestemmelser om tankkvalitet, tankeiers ansvar for kontroller og overvåkning av tank, tankeiers meldeplikt til kommunen, kommunens plikt til å føre tilsyn, føre register over oljetanker og til å stille kvalifikasjonskrav til den som skal foreta kontroller. Forskriften inneholder også bestemmelser om oljetanker som ikke er i bruk.

Ny forskrift om forbud mot fyring med mineralolje til oppvarming av bygninger er vedtatt, men ennå ikke trådt i kraft. Forbudet skal gjelde fra 1.1.2020. I den forbindelse ønsker Trondheim kommune å intensivere oppfølgingsarbeidet på dette området. Forurensningsforskriften kapittel 1 vil være et viktig verktøy i denne sammenheng. Det er derfor nødvendig å gjøre kapittelet gjeldende gjennom lokal forskrift.

Vurdering

Forurensningsfare

Det følger av veileder TA-1480/1997 at nedgravde oljetanker representerer en stadig økende kilde til forurensning av grunnen. Dette er også noe av bakgrunnen for at det er vedtatt et forbud mot fyring med mineralolje til oppvarming av bygninger fra 1.1.2020.

De fleste oljetanker ble etablert mellom 1950 og 1980-tallet. Mange nedgravde oljetanker i Trondheim kommune er derfor over 30 år gamle. Veileder TA-1480/1997 anslår at omtrent halvparten av nedgravde oljetanker i Norge er tradisjonelle ståltanker og at halvparten er GUP-tanker (glassfiberarmert umettet polyester). Lekkasjehyppigheten er størst på eldre ståltanker. Påfyllingsanordningene er imidlertid som regel i stål, også i GUP-tankene. Det er et kjent problem at det kan ruste hull i påfyllingsanordningen.

Det er tankeier som er ansvarlig dersom tanken forurenser, jf. forurensningsloven § 7. Selv små oljeutslipp kan medføre stor skade. De alvorligste problemene oppstår ved forurensning av overflatevann eller grunnvann i løsmasser og fjell. Også plante- og dyrelivet og innemiljøet i hus kan bli skadelidende ved lekkasje. Oljetankene er ofte plassert slik at de får et naturlig fall inn til huset. En oljelekkasje vil kunne lekke inn under eget og andres hus og gjøre det ubeboelig i lengre tid på grunn av avgassing. Oljelekkasjer kan bli svært kostbart for tankeier, da forsikring (eiendoms- og boligforsikring) svært sjelden dekker utgifter knyttet til oljeforurensning fra oljetank.

En oljelekkasje kan også få alvorlige forurensnings- og helsemessige konsekvenser ved inntrengning i ledningsnettet. Ved lekkasje kan olje trenge inn i vannledningsnettet, enten ved hull eller utette skjøter i ledningen, eller ved en situasjon der vanntrykket blir borte (tilbakesug). Det er også kjent at enkelte plastkvaliteter som benyttes i vannledninger ikke er tette for gjennomtrenging av visse petroleumsprodukter. For avløpsledninger (spillvann og overvann) vil oljeinntrengning kunne skje gjennom utette skjøter. Dersom det kommer olje inn i overvannsledningen, vil oljen føres urenset ut til nærmeste vassdrag. Dersom oljen trenger inn i spillvannsledningen, vil den føres til avløpsrenseanlegget. Oljen vil kunne påvirke kvaliteten på slam og på denne måten medføre en fare for forurensning ved at slammet ikke oppfyller renseanleggets rensekrav. En oljelekkasje kan også medføre helse-, miljø- og sikkerhetsmessige konsekvenser for de som jobber med avløpsnett, avløpspumpestasjoner og ved renseanlegg.

Geografisk virkeområde

Forurensningsforskriften kapittel 1 gjelder for nedgravde oljetanker i verdifulle natur-, kultur-, frilufts- og landbruksområder, i tettbygde strøk, samt i områder hvor lekkasje vil kunne føre til forurensningsmessige konsekvenser for grunnvann, vassdrag og sjø. Kommunen fastsetter nærmere grenser for bestemmelsens geografiske virkeområde, jf. forurensningsforskriften § 1-2.

Det er ikke ønskelig med oljeforurensning i noen områder i Trondheim kommune, jf. vurderingen av forurensningsfaren i avsnittet ovenfor. Forskriften bør derfor gjelde i hele kommunen.

Tankstørrelse
Forurensningsforskriften kapittel 1 gjelder for nedgravde oljetanker med kapasitet til å oppbevare mer enn 3200 liter. Det følger av forurensningsforskriften § 1-2 at kommunen kan bestemme at forskriften også skal gjelde for mindre tanker.

Av de 830 nedgravde oljetankene som Trondheim kommune har registrert er i drift, er 772 tanker under 3200 liter. Omtrent 93 % av de nedgravde tankene er altså under 3200 liter. Mange av disse er svært gamle. Kun små mengder olje vil kunne føre til forurensningsmessige og helsemessige konsekvenser, uansett hvor lekkasjen skjer og uansett om tanken er over eller under 3200 liter. Vurdert opp mot totalt lagret oljevolum, utgjør tankene under 3200 liter en større miljøtrussel enn tanker over 3200 liter. Tanker under 3200 liter bør derfor også omfattes av forskriften.

Konklusjon
For å redusere faren for forurensning fra nedgravde oljetanker, vurderer Trondheim kommune å vedta lokal forskrift om nedgravde oljetanker. Vedtak av den lokale forskriften innebærer at forurensningsforskriften kapittel 1 skal gjelde for alle nedgravde oljetanker i hele Trondheim kommune. Forslag til lokal forskrift for Trondheim kommune følger vedlagt.

Uttalelser
Trondheim kommune inviterer med dette til å komme med uttalelser til forslaget om lokal forskrift. Høringsfristen er satt til **15. mars 2018.** Uttalelser kan sendes Trondheim kommune v/ Eierskapsenheten, Postboks 2300 Torgarden, 7004 Trondheim, eller på e-post til thea.tonseth@trondheim.kommune.no.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Ragnhild Børmer
avdelingsleder

Thea Tønseth
juridisk rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Vedlegg: Forslag til forskrift om nedgravde oljetanker, Trondheim kommune